

דפים מהספר "המערכה המלחמתית בחזית המצרית"

מאת לואא' [אלוף – פ.מ.] בדימוס ג'מאל חמאד

תירגם: אל"ם (מיל.) פסח מלובני – קצין באגף המודיעין.

הבהרות: אלוף (מיל.) אמנון רשף; אל"ם (מיל.) פסח מלובני; תא"ל (מיל.) ד"ר דני אשר.

עמ' 355

פרק 6: הניסיונות המצרים להשמיד את פירצת

דוורסואר

עם התמשכות ההתקפות הישראליות החזקות בכוחות השריון על האגף הימני של דיוויזיה 16 חי"ר מאז ליל ה-15-16 לאוקטובר, הבינה המפקדה הכללית המצרית שהכוחות הישראליים פועלים במאמץ יוצא דופן, מבלי להתחשב באבידות הכבדות שנגרמו להם, כדי לפתוח מעבר ממזרח למערב באזור דוורסואר, שמצפון לאגם המר הגדול, אך היא לא יכלה לתאר לעצמה כי בשעה שהתנהלו קרבות בעוצמה כזאת בין הכוחות המצריים לכוחות הישראליים באזור המעבר, תסתכן ישראל בלהעביר כוח גדול אל מעבר לתעלה לגדתה המערבית, מבלי שתיצור עבורו מלכתחילה ציר בטוח כדי שיוכל לקבל את אספקתו דרך גשרים קבועים בין שתי הגדות.

דבר זה הביא את המפקדה המצרית לרכז את כל מאמציה למן ההתחלה, כדי לנסות ולהשמיד את המעבר הישראלי על הגדה המזרחית של התעלה בדרך של סגירת פירצת החדירה שנוצרה באגף הימני של דיוויזיה 16 חי"ר (האגף הימני של ארמיה 2 – במקור) ואח"כ השמדת או שביית הכוח הישראלי שהתרכז באותה עת בתוך הפירצה.

■ الفصل السادس ■

المحاولات المصرية لتدمير ثغرة الدفرسوار

مع توالي الهجمات الإسرائيلية العنيفة بالقوات المدرعة على الجنب الأيمن للفرقة ١٦ مشاة منذ ليلة ١٥ / ١٦ أكتوبر، أدركت القيادة العامة المصرية أن القوات الإسرائيلية تقوم بمجهود خارق وبدون اكتراث للخسائر الفادحة التي أصيبت بها، لفتح ممر من الشرق إلى الغرب حتى منطقة الدفرسوار شمال البحيرة المرة الكبرى، ولكنها لم تكن تتخيل أنه بينما كان القتال محتدما بهذه الشدة والشراسة بين القوات المصرية والقوات الإسرائيلية في منطقة الممر، يمكن للقيادة الإسرائيلية أن تخاطر بإلقاء قوة كبيرة عبر القناة إلى الضفة الغربية دون أن تنشئ لها في البداية طريقا مؤمنا لتلقي الإمدادات عبر جسور ثابتة بين الشاطئين. وهذا ما دعا القيادة المصرية إلى تركيز جهودها في بادئ الأمر لمحاولة تدمير الممر الإسرائيلي على الضفة الشرقية للقناة عن طريق إغلاق ثغرة الاختراق التي وقعت على الجنب الأيمن للفرقة ١٦ مشاة (الجناح الأيمن للجيش الثاني) ثم إبادة أو أسر القوة الإسرائيلية التي كانت متمركزة وقتئذ داخل هذه الثغرة.

מסיבה זו לא הקדישה המפקדה המצרית את תשומת הלב המתחייבת כדי להשמיד את הכוח הישראלי שצלח אל ממערב לתעלה, ואשר בתחילת העניין היה ניתן לעשות זאת בקלות, להשמידו או לשבות אותו, תוך אמונה שמטרת שיגור כוח זה הייתה ביצוע סדרת פשיטות אמיצות, כדי לגרום להשפעה פסיכולוגית על הכוחות המצריים ולהביא להורדת המוראל שלהם. כך הייתה גם הפעילות כנגד עמדות הטילים המצריים שממערב לתעלה במטרה להשמידם או לשתקם, ולפתוח פירצה במערך ההגנה האווירית המצרית, לאחר שמטוסי האויב לא הצליחו להשיג מטרה זו, דבר שיאפשר לחיל-האוויר הישראלי להגיע ליתרון אווירי מעל שדה הקרב.

מה שחזק אמונה זו היו הידיעות השגויות שהגיעו למפקדת ארמיה

ولهذا السبب لم تبذل القيادة المصرية الاهتمام الذي كان ينبغي بذله لتدمير القوة الإسرائيلية التي عبرت إلى غرب القناة والتي كان من السهل في بداية الأمر إبادتها أو أسرها، اعتقاداً منها بأن الهدف من إرسال هذه القوة هو القيام بسلسلة من الإغارات الجريئة لإحداث التأثير النفسي في القوات المصرية وصولاً إلى خفض روحها المعنوية، وكذا العمل ضد مواقع الصواريخ المصرية غرب القناة بهدف تدميرها أو إسكاتها لفتح ثغرة في نظام الدفاع الجوي المصري بعد أن عجزت الطائرات الإسرائيلية عن تحقيق ذلك الغرض، مما سوف يتيح للطيران الإسرائيلي الحصول على التفوق الجوي فوق أرض المعركة.

وساعد على رسوخ هذا الاعتقاد، المعلومات الخاطئة التي كانت تصل إلى قيادة الجيش

٣٥٥

عم' 356

2 ואל מרכז 10 בקהיר, שנשארו רגועים וחסרי דאגה מהמצאות כוח האויב ממערב לתעלה, מה שהוכיח את כישלונם של אמצעי איסוף הידיעות ופעולות מודיעין השדה, שהיו באחריות המודיעין הצבאי בשדה וענפי המודיעין בארמיה 2 ועוצבות השדה שלה. בנוסף לכך הצליח כוח הצנחנים וגדוד הטנקים הישראליים להימנע מלהתגלות על-ידי סיור אווירי כלשהו, באמצעות הסוואה בתוך הרצועה הירוקה שבין תעלת סואץ לתעלת המים המתוקים, המקבילה לה, וכן התחבאות מרבית הטנקים הישראלים בהנגרים של שדה התעופה של דוורסואר הנטוש.

الثاني وإلى المركز ١٠ بالقاهرة، والتي كانت تبعث على الاطمئنان والتهوين من قوة العدو غرب القناة، مما كان يكشف بوضوح عن مدى القصور في وسائل جمع المعلومات وأعمال الاستطلاع التي كانت من صميم مسئولية المخابرات الحربية في الميدان وأفرع الاستطلاع بالجيش الثاني وتشكيلاته الميدانية. وعلاوة على ذلك، نجحت قوة المظلات وكتيبة الدبابات الإسرائيلية في تفتادى رصدهما من أي استطلاع جوي عن طريق الاختفاء في الحزام الأخضر بين قناة السويس وترعة المياه الحلوة الموازية لها (ترعة السويس) كما اختبأت معظم الدبابات الإسرائيلية في هناجر مطار الدفرسوار المهجور.